

Abonamente:

1 Lună:
10 Lei sau 4 Ruble
3 Luni:
25 Lei sau 12 Ruble

Pentru preoți și învățatori: prețul jumătate.

ROMANIA NOUA

Organ de propagandă pentru unirea politică a tuturor Românilor.

Director: Dr. DRISFOR ENIN

Începe în fiecare zi de lucru
Sub conducerea unui comitet alcătuit din Români din toate țările.

Prin-Redactor: Dr. Ion Mateiu.

„PACEA” și datoria noastră

După așteptări înfrigate de luni de zile, am căpătat în sfârșit „pacea”.

Cunoscând starea grea în care a fost adusă biruitoarea armată dela Mărășești prin vânzarea Rușilor, orice minte înțelegătoare își da seama, că urmarea luptei cu un dușman covârșitor, ar fi însemnat peirea fără folos și a puținei oștiri ce ne mai rămăsese pe urma războiului nostru național.

Țara avea să fie călcată în întregime și o robie întunecată s'ar fi lăsat cu putere brutală peste cuprinsul ei înecat în sânge și ruină.

Din această argumentare de circumstanțe s'a desprins în conștiința bărbaților politici, nevoia păcii.

Firește, că e greu să spunem hotărât și fără puțință de greșală, dacă prevederile cari i-au condus în această acțiune erau întemeiate sau nu pe o intuiție sigură a viitorului.

Darul prorociilor s'a dus de mult din lumea noastră, și tot ce născoceste mintea cu privire la lucrurile ce vor să vie, se întemeiază mai mult pe cadrul îngust al probabilităților.

De aceea nu vom face judecăți asupra acelor cărmuitori politici cari au făurit „pacea”, ci ne mărginim să constatăm o realitate venită pe urma sfoțurilor și jertfelor noastre grele.

De sigur că această realitate, așa cum se înfățișează în „pacea dela București”, nu este o expresiune a poporului românesc.

Dacă timp de un an și jumătate el a luptat fără odihnă pentru curmarea suferințelor adânci, isvorâte dintr'o nedreptate seculară, dacă au curs valuri de sânge prin toate văile pământului românesc pentru un ideal legiuit, astăzi el se vede silit la resemnare.

Obezi de silnică legalitate, ne îngroapă în ruinele negre ale propriului nostru pământ.

Un neam fără credință, ar trebui să moară în fumul otrăvitor ce se ridică din această stare de tragedie covârșitoare.

Dar un popor luptător, în a cărui conștiință arde de veacuri flacăra dreptății eterne, care știe că mai presus de durerile trecătoare și silnicile omenești, plutește strălucitoare ideea dreptății nu poate fi sugrumat, se ridică în orice împrejurări la o înălțime morală, menită să-i dea puteri nebănuite de luptă nouă.

Realitatea zilelor noastre e

tristă. Dar tocmai înțelegând acest adevăr dureros avem datoria să ne concentrăm toate eforturile trupului nostru chinuit, spre a înțări legitimitatea jertfelor noastre și puterea nădejzilor sfinte în biruința ce trebuie să vie.

Căci după cum spune cu atâta dreptate un învățat, „lumea se ține și înaintează cu suflete tari. Nimic nu se face fără dănele și cu ele orice este cu puțință. Luptele nu se poartă cu brațul, ci cu energia morală, care-l ridică și lovește”.

Această energie morală ne-a lipsit adeseori în trecut și poate nu greșim afirmând, că prezența ei în războiul nostru istoric ne-ar fi dat o serie de izbânzi hotărâtoare.

Prin urmare silințele noastre nu trebuie să se îndrepteze în direcția nenorocită, care deslănțuie patimile în toată sălbăticia lor ucigătoare, ci spre munca curată, care mângăie suferințele, întărește credințele și sporțește puterea sufletească a țării în suportarea înfrângerii și ajută tămăduirea rănilor îngrozitoare, căpătate pe urma „păcii”.

Iată datoria tuturor oamenilor, cari mai păstrând ceva în sufletul lor din tragedia unui popor nenorocit, se simt chemați să-i dea o îndrumare.

„Pacea” de azi, cere dela noi *muncă, răbdare și credință*, în zile mai bune.

I. Mateiu

Când va depune Basarabia jurământul de credință

Se împlinește astăzi o lună de zile dela proclamarea unirii Basarabiei cu România și cu toate acestea Basarabia încă n-a depus jurământul de credință față de Capul Statului. Pricina credem că trebuie căutăată în stăzile nelămurite până ieri, cu „pacea”. Acum, după încheierea păcii care pecetluiește și în mod internațional, Unirea Basarabiei cu România, după cât suntem informați va urma în curând și depunerea jurământului. Majestatea Sa Regele Ferdinand va veni însuși la Chișinău, pentru a primi dovada de credință a țării celei nouă. Și în toate târgurile și orașele, cetățenii României Nouă vor pecetuii cu mărturisirea lor sfântă, dorința și bucuria de a trăi ca cetățeni liberi ai României sub înțeleapta oblăduire a Majestății Sale.

În clipa aceea Basarabienii vor fi deslegați pentru totdeauna de jurământul pe care l-au făcut pentru Stăpânirea vremelnică a Rusiei.

MOSCOVIA

Acolo... Sună cântec de fanfare
Și clopote, și flămuri cângerate
Vestesc izbânda crudă a mincunii,
Vestesc păcatul fiilor lui Rurik.
Prin fumul greu al torțelor aprinse
Te vezi trecând, fantomă fioroasă,
Sub pasul lor pământul sfânt tresare,
Și cântul lor
E un blestem cătră lumina sfântă,
E hula sângelui viteaz,
Este osânda libertății.
Pare că iadul, gloatele și trimite
Pe cerul tău s'aducă nori sumetri,
Pământ fără noroc.
Mormâni al aspirațiilor noastre!

Voi cei uniți cu jaful și păcatul,
Copii fără de suflet ai nopții,
Voi ciocli negri ai dreptății,
Cântați!

Să spumge în cupe vinul roșu
Cu sângele ce-a plămădit odată
Instrăinatul nostru colț de țară,
Ca sângele eroilor Mușatini.
Cântați! E cântecul din urmă,
E cel din urmă strigăt de pierzare
Ce va ieși din gură-va de fură,
Cântați!

Prezum s'a risipit Sodoma
Sub flacăra cereștii răsunări,
De încomia ghiare tale crunte
Tu vei pieri Moscovia!
Si cei ce-ți au întins prin furt mărimea
Vedea-vor tronul lor cum se dărâmă
Sub lovitură firă de îndurare
A turmei lor la jafuri învătăi,
A propriului lor popor.

Cântați! În fața voastră-i Viitorul
Din jugul cea-ți gătit pentru dreplate
El jugul vi-l ciopeste.
El vă npletește enutul ispășirii
A tuturilor păcatelor din lume
Cântați și bucați-vă de pradă,
Să scânteze cupele n'ciocnir
Ca furi în ochi-mi întristați!
Acolo n'vâi umbrite de durere
Suspina doina noastră
Și blesteme, pe valuri poartă Nistrul
Scărâșând amar strâng pumnii de durere
Arcașii din Orhei
Și mamele în lacrimi de foc
Iși scaldă prunci.

Acolo geme sufletul,
Acolo cresc accia, care mâne
Sub caudine furci or să vă treacă,
Acolo unde sună azi fanfare
Și spume fic la gura lor spurcată
Tovarășii lui Iuda.
Minciuna e altarul vostru
Și Dumnezeu vostru perfidia.
Satana, care vă îndreaptă pasul,
În ceasul scotelei de pe urmă
Va râde. — Și de răsul lui sălbatec
Va cloceți oceanul în adâncuri,
Și munții s'or îmbrobodi în nouri
Și codrii s'or cutremura.
Cu glas de tunet zeul libertății
O să vă ntrbe: ce-ați făcut
Cu libertatea celor cari
Vau dat un Cantemir și un Movilă
Și s'au jertfit cu cântecul pe buze
Sub zidurile Plevnei?
De jalea voastră iadul n'trec va râde!...

Nu plânge tu, pământ al suferinței
Să nu deștepti strămoșii în morminte,
Căci prea i ar arde jalca ta.

Nu plânge!
De-au alărnat de brațul nostru lanțul
El va cădea, căci sufletul va nvinge!
Nu vezi? Se face ziua. Zorii
Încep să se reverse de pe culmi.
N'auzi? Din munți și văi se înfiripă
Cântarea răzbumării noastre,
Cântarea biruinței noastre;
Osana fie care vi
La cei care te plâng și te așteaptă
Osana fie, sfântă Libertate!

I. U. Soricu.

Publicată la 12 Mați 1912, cu prilejul împlinirii de 100 de ani, dela răpirea Basarabiei.

Naționalizarea Basarabiei

E o plăcere să vezi trecând pe străzile Chișinăului companii de soldați moldoveni (de-acum nu-și mai zic „roși”), în șiruri frumoase, sub comanda ofițerilor români cântând cântece românești. Ce deosebire între această oaste sprintenă, care în locul uritei șapei rusești, poartă căști de metal franțuzești, și în loc de greoalele ciubote rusești poartă bocanci cu jambiere de postav, și pe care o mai poți deosebi de cea românească numai prin purtarea puștei pe umăr. Meritul ei e mai îndesat și mai sprinten, cântarea mai săltăreată și voioșia mai deplină.

Cazarma Infrăirii. Așa se cheamă Cazarma Regimentului 2 Vânători R. E. din strada Bulgărească. Firma cu aceste două cuvinte este atârnată frumos deasupra intrării. Ea amintește înfrățirea armatei române cu cea moldovenească.

Toate cazarmile din Chișinău și-au pus deasupra intrării lor frumoase firme românești.

Pe Bulevardul Alexandru cel Bun, spre capătul din gară este o brutărie cu o firmă în două limbi: rusești și românește. Partea românească sună astfel: *Brutăria României Noue*. Deci o nouă Românie Nouă! Păcat numai că numele ei e atât de stăleț!

Tot pe acest Bulevard e o firmă românească nouă: *Magazin economic*.

Ar trebui mai multă îngrijire la firmele cari să fac, pentru că astfel ne batjocoresc limba.

Cafe și Restaurant *România* firmă nouă, la restaurantul dela Hotel Palace.

În Piața nouă a Chișinăului sunt mai mulți negustori moldoveni, pe cari foarte puțină lume îi cunoaște. Ei înșiși țin din păcate, prea puțin, ca să se știe că sunt moldoveni. Tot astfel și în oraș sunt câțiva negustori și meseriași moldoveni, cari nu țin să se știe ce sunt.

Una dintre întrebările cele mai însemnate ale vieții Basarabiei este **naționalizarea meșteșugului și a meseriilor**. Sunt prea puțini negustori și meșteri moldoveni, și câți sunt, sunt neorganizați pe baze naționale. Este neapărat de nevoie să se înființeze la Chișinău o *Asociație (Obște)* a negustorilor și meșterilor moldoveni, pentru ocrotirea intereselor lor și ale neamului.

Cine va face începutul?

În zilele acestea se va ținea un congres al *Unirii învățătorilor din Basarabia*. Unirea e rusească. Dorim să auzim că și *Asociația învățătorilor moldoveni* din întreaga Basarabia se mișcă.

Un congres al ei este neapărat de nevoie. Poate că conducătorii Asociației vor găsi prilejul de a convoca în timpul cel mai scurt un astfel de congres, care, printre altele va avea și chemarea de a căuta legături cu Asociațiile învățătorilor din România.

PACEA

Eri, după semnarea tratatului de pace s'a trimis o telegramă legațiilor noastre din străinătate, comunicându-li-se semnarea păcii și intrarea României în neutilitate.

S'a vorbit în ultimul timp despre înființarea unor etape germane în Moldova. Știrca aceasta nu-i adevărată.

De asemeni, nu este exact că administrația căilor noastre ferate din Moldova, va fi trecută germanilor.

Căile noastre ferate vor rămâne statin-quo. Evident însă, că vor fi obligate să înlesnească transporturile la care am fost obligați către cei cu care am încheiat pacea.

Arhiepiscopul Anastasie la Iași

Alături se arhiepiscopul Basarabiei I. P. S. Anastasie a plecat la Iași pentru a lua înțelegere cu I. P. S. mitropolit al Moldovii în privința organizării bisericii din Basarabia și a rușii legăturilor acesteia cu Moscova. Din isvor bine informat aflăm că I. P. S. mitropolit Pimen al Moldovei a făcut cunoscut patriarhului Tihon dela Moscova că în urma unirii Basarabiei cu România legătura dintre Basarabia și patriarhul Moscovei încetează și biserica ortodoxă basarabeană reîntră în legături canonice cu a Moldovei. Totodată s'a pus în vedere arhiepiscopului Anastasie ca să facă cunoscut lucrul acesta în întreaga țară, având să fie prezent la slujbe nu patriarhul Tihon, ci mitropolitul Pimen.

A eșit de sub tipar numărul pe Martie al jurnalului bisericesc **Luminătorul**, organul preoțimii române din Basarabia. Numărul are 80 de pagini cu un cuprins religios și politic. Vorbind pe pagina din urmă despre unire, revista adaugă: „*fie blagoslovit ceasul, în care iarăși ne-am împreunat cu Moldova din trupul căreia am fost rupți o sută de ani în urmă.*”

A eșit de sub tipar No. 2 al revistei lunare

Renășterea Română

din Iași cu următorul cuprins: Prof. I. Atanasiu: Unirea Basarabiei cu România și Educația națională, E. Antonescu: Războiul și dreptatea ce va să vină, C. I. Băicoanu: Dunărea, C. I. Brătianu: Transportul și căile de comunicație, Prof. N. Filip: Problema regenerării vitelor. Biografia: Prof. I. Atanasiu, Profesorul A. Chauveau. Cronici: G. D. Creangă: Basarabia economică și financiară, I. Cătuneanu: Cronica externă. Războiul, Cătră democrația cea nouă de I. C. Cătuneanu. Abonamentul 30 lei pe an.

Această revistă, serioasă stă sub conducerea d-lui I. Atanasiu, rectoral universității din București. Numere de vânzare se găsesc la librăria „România Nouă”.

Cercetașii Basarabeni IN IASI

Luni în 23 Aprilie c., a doua zi de Paști, au sosit în Iași o grupă de cercetași basarabeni...

Intr'o gazetă de la Iași, care are obiceiul de a vorbi despre lucrurile din Basarabia...

La aceste învinuiri răspund că am făcut tot ce s'a putut pentru ca să se deschidă o bibliotecă românească mare în Chișinău...

Pentru lămurirea publicului în așa mai adaug că, pe lângă biblioteca cea mare din Chișinău...

Chestia financiară

Mașina seara a avut loc la P. Imăria din Chișinău o adunare a directorilor de bancă și a membrilor Dumei...

1) Hărăirea prin care se fixează valoarea din rublei este păgubitoare pentru bășibăși și mai ales pentru țărănii...

2) Hărăirea trebuie întregită și făcută într-o formă mai lămurită, astfel ca toate operațiile făcute până la 21 Aprilie 1918 să fie liquidate după valoarea...

3) Comisiunile între guvern și bășibăși trebuie să lucreze până la 1 Ianuarie 1919 pentru a putea să nu suferă.

4) Raportele din datori, cari existau înainte de decret să se plătească în ruble.

5) Cu toate acestea se vor face unele modificări în Lege.

6) Raportele Chereșchi se vor primi cu monedă străină.

7) Afacerea particulară va fi tranșată în câteva zile de discuții serioase.

8) Statul directorilor din Basarabia să interzică pe lângă Guvernul Român pentru rezolvirea acestor chestiuni.

Un răspuns

Intr'o gazetă de la Iași, care are obiceiul de a vorbi despre lucrurile din Basarabia...

La aceste învinuiri răspund că am făcut tot ce s'a putut pentru ca să se deschidă o bibliotecă românească mare în Chișinău...

Pentru lămurirea publicului în așa mai adaug că, pe lângă biblioteca cea mare din Chișinău...

Așa că domnul dela Timpul poate fi liniștit; nu s'a pierdut nici o clipă de grabă și nu s'a pripădit nici o carte.

CĂTRE FRONTAȘII DE LA ȚARĂ

astăzi se împlinește o lună de zile de când Basarabia s'a unit cu România. Și în acest timp s'au purtat încercări ca starea...

1) Hărăirea prin care se fixează valoarea din rublei este păgubitoare pentru bășibăși și mai ales pentru țărănii...

2) Hărăirea trebuie întregită și făcută într-o formă mai lămurită, astfel ca toate operațiile făcute până la 21 Aprilie 1918 să fie liquidate după valoarea...

3) Comisiunile între guvern și bășibăși trebuie să lucreze până la 1 Ianuarie 1919 pentru a putea să nu suferă.

4) Raportele din datori, cari existau înainte de decret să se plătească în ruble.

5) Cu toate acestea se vor face unele modificări în Lege.

Ordonanță

In conformitate cu ordinul Ministerului de Război comunicat cu al Mare-lui Cuartier General No 319 din 17 IV 1918 se iau următoarele dispoziții:

1) Toți militarii (ofițeri și oameni de trupă) și asimilații lor: medici, funcționari militari, ingineri militari, surori de caritate etc., cari nu sunt originari din Basarabia...

2) Ofițerii ruși cari sunt originari din Basarabia, cari sunt considerați ca locuitorii ai Basarabiei și deci se găsesc la ei acasă vor continua să rămână și mai departe pe teritoriul basarabean.

3) Ofițerii ruși cari nu sunt originari din Basarabia și cari din cauza împrejurărilor politice nu ar putea intra în patria lor...

4) Pentru executarea celor de mai sus, în termen de 3 zile de la publicarea acestei ordonanțe prin ziar și afixarea ei pe străde...

5) Rămâne bine înțeles că prin executarea dispozițiilor de mai sus rezultă că, cu începere de la 18 IV 1918 nu vor mai fi ofițeri ruși decât în orașul Orhei...

6) Ofițerii ruși, cari se vor găsi după 28 Aprilie a. c. fără autorizație specială de a rămâne în Basarabia vor fi siliți a trece în Rusia.

Comandantul Trupelor Române din zona: Chișinău - Bender - Orhei. General Rășcanu Șef de Stat Major, Locot. Col. Ionescu

ȘTIRILE ZILEI

Calendarul național. Azi se împlinește 143 ani de la răpirea Bucureștilor. Cine nu știe că această "veselă grădina", făcea parte din trupul Moldovei...

Austria a furat Bucovina cu aceeași nelegiuire ca și Rusia țara Basarabiei. România nu putea uita aceste răni, glasul de durere al Bucovinei...

Muzică militară în grădina orașului. Din inițiativa d-lui General Rășcanu muzica Reg. 2

Vânători din garnizoana Chișinău, va da în fiecare Joi și Duminecă, dela ora 5-7 p. m. concerte cu bucați alese în grădina publică...

Vizita ziștilor români în Basarabia. "Așa înția generală a presei române" organizează o vizită a ziștilor români în Basarabia...

Ploaia. O nouă ploaie binecuvântată și bogată a căzut ieri Marți asupra Basarabiei. Astfel seceta de care se teme lumea deocamdată nu mai amenință.

Pentru operele de binefacere ale M. S. Regina D-na Titu Muiuianu a pus în vânzare frumoasele sale compoziții muzicale scrise cu mâna proprie...

Băncile și clienții lor. Neguștorii, finanțarii, moșierii și altă lume din Basarabia au depuse la cele 12 bănci din Chișinău...

Când s'a scris întâi românește? Dintr'un act românesc din Câmpulung se poate constata că încă dela anul 1400 se scria în limba românească.

Ziar unguresc în București. În capitala României a apărut ziarul unguresc "Bukaresti Magyar Hirlap". În același timp a reapărut ziarul guvernamental "Steagul", anunțând în primul număr încheierea păcii.

Cele din urmă știri

Ciocnire săngeroasă între Ucrainenți și Austriaci. Ziarul "Vecernia Novosti" din Chișinău anunță...

Germanii Impușcați în Chiev. Ziarul "Odescaia Novosti" publică următoarea notiță: La Chiev noaptea s'au tras focuri de armă...

Esperantiștii-Români care se află în Chișinău se pot adresa: Al delegito de U. E. A. N. CRASSOVSCHI Strada Mihailovscaia Ora 5-6 seara. 2-2

Răsplăta de 10.000 de lei

Se da celui care va afla și denunța unde se află colecția de tablouri de Grigorescu. (Compusă din 35 tablouri Grigorescu, 2 Aman Jean, 5 de alții), furată din trenul care a venit dela Kiev...

"Charles Gervais" minunata brânză franceză, se vinde cu 26 franci duzina. Chișinău Moghilevsca 5.

Doctor-Dentistă Moldovancă Minechievi-Savelieff născută ȘAPTEFRĂȚI Oferă serviciile sale D-lor ofițeri și funcționari militari din armata română. Primește dela 11-4. Adresa Feodorova 59 în casa Teatrului Făclia.

Marele Cafe Restaurant "Transilvania" s'a deschis în Bulevardul Alexandru cel Bun No. 67. vis-a-vis de Compania de mașini de cusut SINGER

Se servesc: Mâncări calde și reci, Cafea cu lapte, Căina, Căina turcoască, prăjituri etc., la orice oră a din zi și noaptea până la ora 12

Bucătărie românească și rusească. Preturi convenabile. Absolvent de liceu caută loc ca elev în farmacia. Cunoșc limba românească, germană, rusească, polonă și ucraină. Adresa sub H. H. la ziar.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

SITUAȚIUNE SUMARĂ

Table with financial data for the National Bank of Romania, showing Active and Passive assets and liabilities for April 8, 1918, and March 31, 1918. Includes columns for Gold, Silver, and various bank deposits and loans.

DIN SCRITORII BASARABENI

Ion Vodă cel Cumplit

Una din numeroasele scrieri istorice ale lui B. P. Hașdeu este Ion Vodă cel Cumplit. Lucrarea făcută în vremea tinereții, se desosește de altele prin avantajul prins de care autorul zugrăvește viața și faptele vitezului Domn al Moldovei (1572-574).

sau două pentru a cuprinde un om pe care nu-l putuse cuprinde o țară; ne vom pironi toată atenția noastră asupra altor elemente, prin cari persoana individuală a lui Ioan Vodă se contopește cu persoana cea colectivă a României și atinge colosul umanității.

loruși, în fața nedomiritei Europei, cele mai falnice și mai legitime victorii ale lui Mircea, Tepeș, Ștefan și M. haid?

toate țările lumii. În Spania, în Franța, în Anglia? Dar până și cași bisericilor, până și predicatorii păcii evanghelice, până și Luther și papa Piu V, nu strigau ei oare atunci cu furiu: «Îași! îași! îași! mereu!»

să fi eșecutat în pace și în război, ca Domn și ca ostaș, într'un interval de douăzeci și opt de luni, riște lucruri mai gigantice de cât reformele administrative și bătăliile lui Ioan Vodă!